

Uitvoering

1.
het doek gaat op voor een zaal vol lege stoelen, een
toneel zonder zelfs maar een krukje of tapijt

we zijn begonnen

met niets dan de toneelmeester
en zijn uitzonderlijke gevoel voor timing

2.
tekstloos nog en onbekeken fietst
de hoofdrol over de gracht

de eerste rij zit achter het dessert en het balkon forenst gehaast naar
huis

binnen knipt het toneellicht aan, gezoem
van stofjes in de lucht

iedereen is meer niet hier dan elders

3.
halverwege het eerste bedrijf druppelt het publiek binnen geeft de jassen af,
drinkt wijn in de foyer

de beste voorstellingen beginnen met een ontmoeting eindigen met iemand die
zich bevrijd weet, zegt gewichtig de recensent tegen iedereen in het bijzonder

in de kleedkamer excuseert de hoofdrol zich,
prevelt
de eerste zin van zijn monoloog voor na de pauze

een goede afloop is nog altijd mogelijk

4.

de zaal verstomt, het doek
gaat voor de tweede keer op

de hoofdrol stapt in het
licht, kijkt ondanks het
script de zaal in, verbaasd

dat hij in het donker niemand ziet
die hem herkent

waar was je, sist de toneelmeester
vanachter de coulissen, toen het begon?

waar was je

5.

de volgende ochtend noteer ik in het script

zelden zijn we bij het
begin van iets anders dan
een voorstelling

Gedicht nr. 1

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Jesus Christ Superstar

De auditie duurde vast heel kort.
Ze zouden hem direct verkiezen.
Groot zijn naam op ieder aanplakbord.
Hij nam zich achter de coulissen
ook heilig voor om niet te falen.
Denken dat je Jezus Christus bent,
wie was dat heerschap op sandalen,
is nog geen garantie voor talent.

Jezus superster viel uit zijn rol
en dat was eigenlijk geen wonder.
Water wijn zien worden vroeg zijn tol
de planken bogen alsmaar ronder.
De vloer trok krom van zoveel zwakte.
Het Hosanna was een vals geluid
waarvan je naar het einde snakte.
Weer een wonder was de wereld uit.

Door het ijs gezakt, en door de grond.
Het was alsof ze hem verachtten.
Jezus ging geruisloos af, er stond
alweer een kandidaat te wachten.
Geen afgang zonder het gezemel
over bang zijn voor het zwarte gat.
Verlichting bracht café 'De Hemel'
waar het leek dat hij nog vrienden had.

Katers werden 's avonds weggespoeld.
De uren dat zij konden teren
werd door schijnapostels meegevoeld.
Na sluitingstijd in hoger sferen
de nacht in. Met een boel theater
alleluja lallend langs de straat.
Tot waardig schrijden over water
was toneelheld Jezus niet in staat.

Gedicht nr. 2

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

het laatste woord

de monoloog nestelt zich tussen het publiek
jeukt en schuurt op het zachte rode pluche
geliefden durven elkaar niet aan te kijken
ergens zoekt een hand een ontvankelijke knie

leeg is hij na deze woorden en nog niet klaar
een verzachtend gebaar blijft in de lucht hangen
aarzelend ontstaat een applaus overschaduwd
door het omhoog klappen van de stoelen

de man van het licht twijfelt tussen zaal en spot
zijn laatste zinnen voorbij de leugen
ontdaan van klatergoud en schone schijn
bedekken de zaal met roodgloeiende lava

nog nooit was hij dichterbij zijn naaktheid
dan nu hij de as van zijn verschroeiend geheim
al verstrooide voor zijn aangekondigde afscheid
bedrukt verlaat men de zaal en laat hem zijn leegte

Gedicht nr. 3

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

pantomime

voor mijn spel heb ik geen woorden nodig
mijn gezicht spreekt boekdelen, mijn handen
zijn bedreven in gebarentaal

ik neem het publiek mee in fantasie en beelden
men komt op plekken nog nooit gehoord
de lach klinkt helder bij herkenning

en als ik 's avonds thuis kom dan wacht
daar een andere stilte, een glazen wand
van eenzaamheid, die zich niet laat betasten

ik spreek tegen de muren meer woorden
dan ooit tegen een mens, weet me zonder
kostuum onbeschrijfelijk alleen

Gedicht nr. 4

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Tragikomedie

Scène 1 Scheppen
Scène 2 Scheppen
Scène 3 Scheppen
Scène 4 Scheppen
Scène 5 Scheppen
Scène 6 Scheppen
Scène 7 Rusten

Hij dronk thee, at er een koekje bij, smaakte dat het goed was
en liet het doek vallen.

Wist hij veel
wat een theater
zij daar beneden
er elke dag
van zouden maken.

Hij wacht nog altijd op de slotscène.

Gedicht nr. 5

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.n

Het zwarte gat

Duizend ogen die mij fixeren
als dagvlinder kwantificeren
met een speld tegen de wand puncter
zal ik het negeren
of vullen met odes en poëmen

stervend spreek ik
zij die gaan dichten, groeten u

verzen ontbinden mij een na een
van de zwachtels van de angst
en duwen de zware steen opzij
ik herrijs in stralend wit licht

het zwarte gat
metamorfoseert tot juichend rood satijn

als ik het podium verlaat
hang ik mijn dichtersjas aan de haak

Gedicht nr. 6

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

HET SPEL IS UIT

Je spreekt met een mond vol stenen
zoals Demosthenes, ver in de duisternis
vangt een groot licht jouw verhaal.

In de diepte zwieren dan zinnen
gemaakt uit zoete wijn en liefde
van een geparfumeerde minnares.

Losbandige verleiding gaat
elke voorstelling te boven,
door de zaal waart een zacht woord.

Slechts de aard der dingen mag
in zo'n hemelse vlucht gebracht
wat waar is hoeft niet mooi te zijn.

Een schouwburg immers kent geen orde
van de dag, eisen van de tijd verdwijnen
dromen worden tot beeld geweven.

Hier vieren we dat verleden en toekomst
elkaar voor even opheffen in het uur nu
en dat verbazing paart met puur bedrog.

Wat op het podium geboren wordt sterft
dadelijk getroffen in het enkele ogenblik
kunst is tasten naar het onmogelijke.

Je smeekt me: dicht nog een laatste strofe
met daarin 'hals- und beinbruch', 'het gordijn
valt' en 'zoenen', maar het spel is uit.

Gedicht nr. 7

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

ALS DE SCHIJNWERPERS AANFLOEPEN

als de schijnwerpers aanfloepen
komen de vrouwen in rode rokken op
om het grote lied te zingen

jij dacht dat het goed was
als we de grammige goden eren
ze hadden ons de mooie reis geschonken

er hing een geur van zweet en wijn
gelukkig de trompetters als opgestoken vogels
eenvoudig is het niet te zegevieren

de spiegels in de kleedkamer zijn kapot
ze tonen ons de scheuren in de werkelijkheid
je huilt niet meer

in de zaal liggen de matrassen opgestapeld
we hebben onze kleren aangehouden
morgen moeten we de graven bouwen

de pluche stoelen branden in de haard
aan de hemel geeft de rook
signalen van hoop en verwachting

door het middenpad komt een oude man
naar voren, hij waant zich de dirigent
we laten hem maar

Gedicht nr. 8

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Pierre

het doek gaat op
daar sta je
tussen tafels, stoelen,
andere acteurs;
rekwisieten
om mee te spelen
om mee op te gaan
in eeuwenoude tekst

om te verschijnselen
als Richard de derde
geen lachend publiek
haalt jou uit die rol

je 'Silencio'
roept ze hard tot de orde
het woord weerkaatst
tegen de wanden
dwingt een diepe stilte af

nog één blik, één gebaar
en energie stroomt uit
over 't pluche van de zaal
pakt alle toeschouwers bij de lurven
sleurt ze mee in een duister verhaal

Gedicht nr. 9

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

vanaf hier

vanaf hier blijft het doek dicht
lampen gaan aan
wij staan in het volle licht
het applaus verstomt
zoals eerder en eerder
en nu..?
spreken, zwijgen, kleur bekennen?
of toch onze jassen?
vergeten is verdwalen
herinneren is naar huis toe gaan

alweer zijn wij de laatsten,
de juffrouw van de garderobe spreekt ons aan:
hier staan al een tijdje oude woorden
ze worden maar niet opgehaald
een jonge man heeft ze eens achtergelaten
te veel en te zwaar voor hem
om steeds te dragen,
wilt u ze meenemen?

'Erbarmen' mag ik hebben
en 'Ontfermen' neem ik ook mee
zorg er goed voor,
had de man nog gezegd

dat overdenk ik
nu ik ze nodig heb
er naar zoek
en ze niet vinden kan

vergeten is verdwalen
vanaf hier blijft het doek dicht

Gedicht nr. 10

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Wankelend

zich krampachtig vasthoudend
reikte zij naar het laatste oogje

Misstekend

verloor zij haar evenwicht
en viel met een sierlijk boogje

Geschrokken

zich snel vastgrijpend
sprak zij krachtige taal

Gevloerd

overzag zij de ravage
het pluche gordijn lag gekreukeld in de zaal

Gedicht nr. 11

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Spel

Mijn leven is een spel
zonder voorbedachte rade

ik speel de rol
van Alexander
die ik niet volledig ken
maar
onomwonden
wel steeds ben

nergens staat mijn rol beschreven
geen souffleur
leest mij de les
nooit kan ik eens pauze nemen
achter de coulissen staan
tussen het publiek gaan zitten

altijd staan de spotlights aan
telkens moet ik verder gaan
in de rol van Alexander
die ik niet volledig ken
dus onbezonnen
dan maar ben

Gedicht nr. 12

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

'Uitstromend, in het pluche van de zaal'

zachtjes leunend
tegen een warme walm van
natte wol
dansen de slotnoten
een wals
achter half gesloten ogen
serenade in haar
ziel
voor even vederlicht
opgetild tot
een oorverdovend applaus en
openslaande schouwburgdeuren
beweging brengt
en
ze met routineus gebaar
de mantels reikt aan
druk pratend publiek
haar avond kon toch
niet meer stuk

Gedicht nr. 13

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Aan u, mijn klein publiek

Aan u, mijn klein maar fijn publiek,
begin ik nu
mijn woordjes uit te delen.

In niet meer dan in korte zinnen
deel ik ze uit, 'k heb namelijk
een erg bescheiden woordenschat.

Ik vraag u daarom bij deze:
wees alstublieft wel wellevend
en verdeel de woordjes
eerlijk onder elkaar.

Zie mijn gedichtje als was het
een kleine mandarijn.
Eén partje dus, voor iedereen.

Gedicht nr. 14

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Trijntje Cornelis, theater van de lach

Marie, die vuile sloerie, nam je beste kleren,
Francisco, vrouwenschender, stal brutaal je eer
die duistere sujetten keken grijnzend op je neer
dumpten je op een mestvaalt, daar mocht je creperen.

Daar lag je in de drek de fluitjes wijn te verteren
door lui van laag allooi met spot en hoon getooid
je sliep je dwaze roes uit, bepoteld en berooid,
je pronte lijf gehuld in oude mannenkleren.

Maakt kleding echt de man? Je waande je een vent
werd door Kees de schippersknecht nauwelijks herkend
je moest hem als bewijs je boegbeeld presenteren.

Toen je je eindelijk naast manlief Klaas te slapen had gelegd
donderde dat louche stel aan dek, maar het verging ze slecht:
knock-out in 't vooronder, je zou ze mores leren!

Gedicht nr. 15

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

ALS

Als

de fluwelen warmte van je huid
overgaat in de zotmakende geur
van puur verlangen
als je stem al mijn zinnen hypnotiseert
je oogopslag één wordt met het hart
als je tederheid het ritme aangeeft
van de aanraking
als de lokkende geur van je lichaam
de gedachten verleidt
als jouw zucht tenslotte
op mijn vingertoppen rust
de volgsport speelt
met je silhouet
ja dan..

Gedicht nr. 16

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Scène 3

Gordijnen open, op de houten vloer
een bank vol kussens en een schemerlamp.
Een zacht en huiselijk decorum, een stuk
voor twee, de rollen goed gecast.

Zij gebaart, de handen in de lucht
wat later in haar schoot. Hij neemt
een glas, ontwijkt haar ogen
staart naar elke moedervlek.

De nieuwste nieuwbouw van de stad
laat hier geen kinderen komen.
De lamp gaat aan op nummer vijf:
andere vloer, man, vrouw, bank, box.

Weg ben ik, van deze kijkdozen
al mag ik niets aanraken. Ik sta
erbuiten, het is guur vandaag.
Ik stop de kijker in mijn zak.

Gedicht nr. 17

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Script

Tussen de momenten,
daar waar geen tijd is
en de ruimte onbewogen,
liep ik rond en las
wat er voor hen geschreven stond.

Voor mijn ouders
las ik aanwijzingen, teksten,
die me zo bekend voorkwamen.
Hun rol verandert niet.

Voor zusje las ik verrassende
wendingen en plots.
Ze zou al haar talenten gebruiken.
Een ster zou ze zijn.

Voor Elise.

Ik sloot mijn ogen
en las haar script met gevoel.
Ik zocht naar mijn naam,
naar waar, naar wanneer, naar hoe.
De opluchting, bevrijding,
was groter dan ik had verwacht.

Mijn eigen script schreef ik zelf.
Ik zou met overtuiging spelen, voelen, geloven,
dat Elise geen rol speelde, maar zichzelf was.
En ik zou nog van niets weten.

Ik nam mijn positie in
en liet de tijd weer lopen.

Gedicht nr. 18

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

THEATER

Kom binnen, kom binnen,
ons schouwtoneel
gaat door en door en door...

een kind glijdt schreiend in 't licht;
een man en vrouw vertolken teder
de volle midzomernacht van liefde
en na een frivole 'danse macabre'
gaan finaal de gordijnen weer dicht.

Op te grote schoenen moet ik clown spelen:
om met lach even te vergeten wat griefde ,
om met deernis verloren tranen te drogen,
om met iedereen de warmte van mijn jas te delen
in de lichte commedia del' arte van het leven.

Gedicht nr. 19

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl

Staartstuk

Er zit leven in het staartje
van de aap.

Het roert zich
als het publiek
begint te brullen.

Het bos leunt
tegen de eerste rij stoelen
aan.

Ieder verwacht gezwiep
in zijn gezicht.

De zaal zit vol
mensen verlangend
naar ontroering
die ooit met hun staart
verloren ging.

De aap vangt het klappen
van het publiek.

De voorste rijen voelen
het zwiepen
van het staartje.

Het wordt licht.

De aap trekt zich terug
in het bos.

Dooft zijn nagloeiende
staart in de rivier.

Gedicht nr. 20

Dichter op Hofwijck

Stemmen voor de Publieksprijs > www.hofwijck.nl